

De Lange Vlieter en waterproductiebedrijf WML.

Ria Doedel vertrekt bij WML

‘Trots op ‘blauwe hart’ van onze medewerkers’

Na een periode van 12,5 jaar neemt Ria Doedel op 1 juli a.s. afscheid als directeur van het Limburgse drinkwaterbedrijf WML. Hoe kijkt ze terug op deze periode, wat waren de belangrijkste issues en ontwikkelingen, en ook: vertrekt ze met een gerust hart?

Toen Ria Doedel op 1 januari 2007 als directeur binnenstapte bij Waterleiding Maatschappij Limburg, had ze weinig ervaring in de drinkwatersector: 'Ik was daarvoor directeur geweest van achtereenvolgens de gemeenten Maastricht, Eindhoven en Nijmegen. Het zuidoostelijk deel van Nederland kende ik bestuurlijk dus goed, maar de drinkwaterbedrijven waren redelijk onbekend terrein voor me. Toen ik begon, had de sector net een periode met flink wat dynamiek achter de rug, met veel fusies. Dat is daarna wel tot rust gekomen. Er zijn sindsdien geen drinkwaterbedrijven samengegaan.'

Wat waren wat u betreft belangrijke gebeurtenissen in die periode?

Doedel: 'Een belangrijke ontwikkeling tussen 2007 en nu is dat de kwaliteit van de bronnen om drinkwater van te maken – het oppervlakte- en grondwater – steeds verder onder druk is komen te staan. De afgelopen decennia zagen we dat de kwaliteit van met name het rivierwater verbeterde. Maar dat is de laatste 10, 15 jaar overschaduwd door de opkomst van nieuwe stoffen, in combinatie met een insluipende veronachtzaming van het belang van de waterkwaliteit. De pyrazoolcrisis in 2015 is daarvan het meest beruchte voorbeeld; dat was voor ons echt een waterscheiding, een fundamentele verandering. Wij spreken hier bij WML over 'voor de pyrazoolkwestie' en 'na de pyrazoolkwestie.'

De pyrazoolcrisis van 2015

'Wij halen als gemengd oppervlakte- en grondwaterbedrijf een deel van ons water voor de productie van drinkwater uit de Maas. In de bedrijfsvoering houden we daarbij rekening met innamestops door incidentele, kortdurende lozingen. Maar wat er in 2015 gebeurde, was echt uniek: we konden toen door een industriële lozing vierenhalve maand geen water innemen uit de Maas! En ook de drinkwaterbedrijven stroomafwaarts kwamen in de problemen.'

'Naast het technische probleem bij de 'lozer', die de geloosde concentratie pyrazool niet structureel omlaag wist te brengen, bleek ook de geldende wet- en regelgeving een probleem. De drinkwaterbedrijven weten wel wat ze moeten doen wanneer er een ongewenste stof in het oppervlaktewater wordt aangetroffen: dat staat allemaal helder in de Drinkwaterwet en de bijbehorende uitvoeringsregelingen. Maar de andere partijen misten die houvast en hadden vaak geen idee van wat er van hen verwacht werd. Deze situatie had zich in Nederland nog nooit voorgedaan. Pas toen in het westen de drinkwatervoorziening écht in het gedrang kwam, en de minister van IenW zich in de zaak mengde, kwam er beweging in.'

Aanpak Opkomende Stoffen

'Ik moet zeggen dat het ministerie deze kwestie echt goed heeft aangepakt. Men heeft er niet alleen voor gezorgd dat het probleem op korte termijn werd opgelost, maar is ook meteen begonnen met een structurele aanpak voor dit soort situaties. Zo heeft de pyrazoolkwestie uiteindelijk geleid tot de brede Aanpak Opkomende Stoffen, waarin de benodigde procedures zijn vastgelegd en stappenplannen zijn uitgewerkt. Belangrijk onderdeel is de Immisietoets Drinkwater, die partijen verplicht om bij een lozingsvergunning te kijken naar de effecten voor de drinkwatervoorziening. Ook is uitgebreid beschreven hoe we met ontheffingen moeten omgaan. Hiermee is een gestructureerde en complete aanpak ontwikkeld waarmee we toekomstige crises op dit gebied te lijf kunnen gaan.'

Cyber security

Doedel: 'Een andere belangrijke verandering is de veel grotere aandacht in de sector voor cyber security. Met name sinds 2013 zijn er in de hele drinkwatersector veel maatregelen genomen om onze digitale veiligheid te vergroten. WML vervult op dit gebied landelijk een voortrekkersrol en daar ben ik erg trots op. Ik verwacht ook dat dit onderwerp de komende jaren steeds belangrijker wordt.'

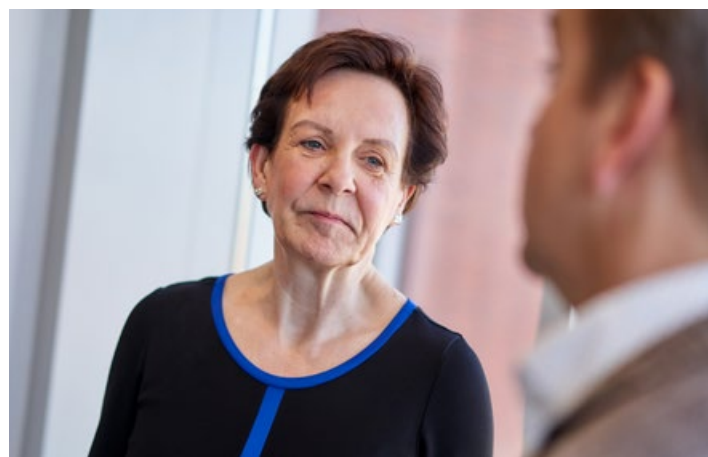

Het waterwingebied aan de Grensmaas, met winputten en pompstation in Roosteren (oevergrondwaterwinning).

Ketensamenwerking

Een uitdaging voor de toekomst is volgens Doedel de ketensamenwerking: 'Steeds meer wordt het watersysteem als één geheel gezien. En terecht. Daarmee wordt het logischer dat de waterketenpartners veel intensiever gaan samenwerken. Met het Amsterdamse ketenbedrijf Waternet hebben we een succesvol voorbeeld van een compleet doorgevoerde samenwerking. We kunnen daar ook in Limburg van leren, want er valt nog steeds winst te behalen, ook in

de samenwerking die wél al naar tevredenheid van de medewerkers plaatsvindt. Zo hebben WML en Waterschapsbedrijf Limburg een pool van elektrotechnische medewerkers, die onderhoud uitvoeren aan installaties van beide organisaties. Nu moeten zij nog werken met twee verschillende planningssystemen, waardoor ze veel tijd kwijt zijn met dubbel rapporteren en gegevens verwerken. Een klein voorbeeld van hoeveel er nog te winnen is.'

Welke andere uitdagingen ziet u voor de komende jaren?

Doedel: 'Net als de rest van Nederland en de wereld zal ook Limburg zich moeten voorbereiden op de gevolgen van de klimaatveranderingen; dat is belangrijk, maar niet uniek. Wel typisch voor onze provincie is hoe we kunnen omgaan met specifieke demografische ontwikkelingen. De enige jaren geleden al voorspelde krimp van 30% in de hele regio manifesteert zich anders dan verwacht. Grote steden zoals Maastricht en Venlo blijken hun inwonersaantal goed op peil te kunnen houden. In de oostelijke gemeenten van de Mijnstreek, zoals Heerlen, Brunssum en Hoensboek, krimpt de bevolking inderdaad flink, hoewel niet zoveel als gedacht.'

Slim omgaan met krimp

'Minder inwoners heeft direct gevolg voor de kostenstructuur van een drinkwaterbedrijf, omdat kosten voor de collectieve infrastructuur dan moeten worden omgeslagen over minder mensen. En je

bent niet erg flexibel met je infrastructuur: een nieuwe leiding gaat voor 80 jaar de grond in en ook een pompstation moet minimaal 40 jaar meegaan. Met minder afnemers in een bepaald gebied kunnen de vaste kosten per huishouden dus stijgen.'

'Wij zijn jaren geleden al begonnen met het ontwikkelen van een strategie om onze infrastructuur flexibeler te maken. Want wij hebben een wettelijke opdracht om drinkwater aan onze inwoners te leveren, en dan kun je niet zeggen: 'Sorry, het wordt te duur om in uw dorp drinkwater te brengen, daar stoppen we mee!'. We hebben gekozen voor een tweeledige aanpak. Ten eerste gaan we onze zogeheten backbone uitbreiden: door het aanleggen van extra transportleidingen maken we meer verbindingen tussen de productielocaties die in het verleden uitsluitend lokaal of regionaal konden leveren. Je kunt daarmee veel flexibeler inspelen op bijvoorbeeld demografische prognoses én op veranderingen van die prognoses.'

Modulaire zuiveringen

'Daarnaast zijn wij onze productielocaties en zuiveringen modulair gaan ontwerpen en bouwen. Die 'bouwstenen' kun je eenvoudig in en buiten bedrijf stellen, zonder gevolgen voor de rest van de installatie. Alle eenheden zijn zo ontworpen dat ze verplaatst kunnen worden. Is er op een bepaalde locatie minder vraag naar water en dus minder capaciteit nodig, dan kun je een module afkoppelen. Ze kunnen elders worden hergebruikt, dus als je om wat voor reden dan ook – tijdelijk of voor langere tijd – elders een zuivering wilt uitbreiden, kan dat. Dat biedt trouwens ook mogelijkheden bij cala-

miteiten, zoals een ernstige verontreiniging in een bepaald gebied of de uitval van een productielocatie door storing. Met deze twee oplossingen gaan we ook in de toekomst de kosten voor de drinkwaterproductie voor Limburg beheersbaar houden.'

Wat zijn de uitdagingen voor de toekomst?

Doedel: 'Naast de al genoemde samenwerking in de waterketen en de gevolgen van de klimaatveranderingen, zullen we goed moeten gaan kijken naar de rol van water in de circulaire economie. Binnen de grote transities waar we voor staan, zal de drinkwatersector moeten vaststellen welke bijdrage ze kunnen leveren, maar ook welke nieuwe risico's er gaan ontstaan. De wereld verandert steeds sneller, dus alertheid is geboden!'

Tot slot, wat moet er tussen al die verandering juist behouden blijven in de drinkwatersector?

Doedel: 'Daar kan ik kort over zijn: de aandacht voor kwaliteit van de bronnen, en de continuïteit en robuustheid van de drinkwatervoorziening moeten voorop blijven staan. Maar bovenal hoop ik dat de passie, waarmee onze medewerkers en die van de andere Nederlandse drinkwaterbedrijven hun werk doen, blijft. De bevologenheid waarmee de mensen in de drinkwatersector met hun vak bezig zijn, dat 'blauwe hart', vind ik echt bijzonder, dat kom je niet vaak tegen. Ik weet nog niet precies wat ik hierna ga doen, maar ik kan alleen maar hopen dat ik die betrokkenheid ook in mijn nieuwe werkomgeving tegen zal komen.'

